

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ РАДИ МІНІСТРІВ
МІНІСТР КУЛЬТУРИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ

проф., д-р габ. Пьотр Глинський

*Шановні колишні в'язні
Шановні учасники конференції,*

Коли кілька днів тому, під час урочистостей, присвячених Другій світовій війні, я мав честь відкрити пленарну виставку #BezPrzedawNIEnia на площі Пілсудського у Варшаві, яка була елементом кампанії про польські військові втрати, я сказав тоді, що Польща зазнала безпрецедентних збитків від Німеччини. Польська держава в роки Другої світової війни зазнала величезних людських втрат, які стали результатом свідомої і послідовної політики німців, які хотіли знищити жителів Польщі і отримати так званий *життєвий простір* на сході. Ціною цього стало життя 5 мільйонів 200 тисяч поляків.

Лодзь, де німці заснували одну з найогидніших установ – Polen-Jugendverwahrlager der Sicherheitspolizei в Ліцманштадті – каральний табір для польських дітей та молоді під наглядом поліції – є підходящим місцем для вшанування пам'яті дітей-жертв війни: 157 000 дітей забрали у батьків і вивезли в Німеччину з метою германізації (з цієї кількості в країну повернулося лише близько 30 000 дітей). Згадати майже 200 000 смертельних дитячих жертв, або безпосередньо вбитих, або померлих в результаті надлюдської праці, виснаження, недоїдання та хвороб.

... Деморалізація польської молоді переросла в проблему грізної і серйозної небезпеки для німецьких дітей, які там проживають, - обґрунтував рішення про створення табору оберфюрер СС Рейнхард Гейдріх, начальник поліції безпеки і СД - *Причини цієї недбалості криються в нереально примітивному рівні життя поляків. І продовжив: Крім того, що війна вирвала багато сімей з попередніх умов життя, відповідальні за виховання не в змозі виконати свій обов'язок, а польські школи закриті. Яка це спотворена софістика! Цей табір - велика гнійна рана, яка ставить під сумнів людяність його архітекторів і виконавців. Це було ганебне і негуманне вирішення проблеми польських сиріт, дітей, спійманих на дрібних злочинах, дітей так званих польських терористів, батьки яких були вбиті або заарештовані, або безпритульних дітей і молоді з польських територій, що входять до складу Третього рейху, щоб вони не залишалися під опікою і навчальних закладах з німецькими дітьми.*

Шановне Панство,

насправді це збочене обґрунтування не підлягає жодному раціональному виправданню. За які погані наміри, за які вади характеру ми можемо запідозрити немовлят або маленьких дітей, які також були ув'язненими і жертвами дитячого карцеру? Ні, немає нічого, що могло б виправдати німецьких злочинців – чиновників Третього рейху. Їхні дії були продиктовані расовими чистками і рішенням знищити польську

націю. На даний момент ми не маємо даних про загальну кількість жертв. Підраховано, що Лодзинський концтабір для польських дітей коштував життя майже 200 жертвам, про більшість з яких ми більше ніколи не дізнаємося, бо сліди їхнього життя та поховань були стерті. Через табір пройшло 2-3 тисячі дітей. Багато з них вписуються в страшну статистику 157 000 чоловік, вивезених з метою германізації.

Шановне Панство,

завершуючи роздуми про трагічне минуле та злочини, скоєні чиновниками Третього рейху, слід зазначити, що ми завжди висловлювали надію, що ці звірства не повторяться в майбутньому, що, зберігаючи пам'ять і віддаючи данину пам'яті жертвам, ми запобігаємо повторенню цих подій.

На жаль, вже півроку ми з жахом спостерігаємо, як повернулося колесо історії, і ми стали свідками звіриного нападу Росії на Україну та українців. Найбільшу огиду і протидію викликає антилюдський і антицивілізаційний вимір цієї війни, а також лицемірна риторика російських лідерів. Так, у червні цього року набув чинності указ російського вождя, який спрощує надання російського громадянства українським дітям. До формулювання цього указу, тобто за перші 4 місяці війни, було викрадено, вивезено в Росію і натуралізовано з території окупованої України близько 240 000 дітей! Управління Верховного комісара ООН з прав людини в серпні зафіксувало 350 дитячих смертей в Україні в результаті нападу Росії на Україну.

Залишається відкритим питання, чи не є викрадення, депортація і натуралізація українських дітей частиною безжальної політики, здійснюваної за тією ж схемою, за якою і німецькі нацисти поводитися з польськими дітьми.

Шановне Панство,

Дякую від щирого серця за вашу присутність на конференції. Також просив би вас прийняти слова вдячності працівникам Музею польських дітей – жертв тоталітаризму, за постійну і безперервну роботу зі збереження пам'яті про скоєні тут злочини.

Пьотр Глинський

Учасникам

I Науково-дидактичної конференції Музею польських дітей – жертв тоталітаризму «Polen-Jugendverwahrlager Litzmannstadt» в контексті німецьких злочинів проти польських дітей під час Другої світової війни

Лодзь, 9-10.09.2022 г.